

ANSWER KEY

1/4

Second YEAR HIGHER SECONDARY EXAMINATION March 20 22

PART-III/III

SUBJECT: SANSKRIT SASTHRA

CODE NO: ~~5719~~ 5719

VERSION: R

80 SCORES

2 1/2 HOURS

'क' विभाग: - व्याकरणम् ।

Qn. No	Sub Qns	Answer Key/Value Points	Score	Total Score
I	(क)	बहुषु बहुवचनम् इति लक्षणाय मकः अङ्कः।	1	7 (2)
	(ख)	'नादिचि' इति लक्षणाय मकः अङ्कः।	1	
	(ग)	'विग्रहः' - इति लक्षणाय मकः अङ्कः।	1	
	(घ)	तन्पुत्राय समानधिकरणः कर्मधारयः इति लक्षणाय मकः अङ्कः।	1	
	(ङ)	'पठ्ठा' इति लक्षणाय मकः अङ्कः।	1	
	(च)	'सप्तमी शार्ङ्गः' - इति लक्षणाय मकः अङ्कः।	(1)	
	(छ)	'उद्विभ्यां काकुदस्व' इति लक्षणाय मकः अङ्कः।	(1)	
	(ज)	'उरः प्रभृतिभ्यः कप्' - इति लक्षणाय मकः अङ्कः।	1	
	(झ)	'द्वन्द्वं चि' - इति लक्षणाय मकः अङ्कः।	1	
II	2	'मुकविभक्तौ चानि सरुपाण्यव कूटानि लघामक भव शिष्यते' इति लक्षणाय अङ्कद्वयम्।	2	4 (2)
	3	'सप्तम्यन्तं शिक्षणं च बहुव्रीहौ पूर्व रूपात्' इति लक्षणाय अङ्कद्वयम्।	2	
III	4	'राजदन्तादिषु पूर्वप्रयोगाहि परं रूपात्' इति लक्षणाय अङ्कद्वयम्।	2	3
	5	शम = अर्णवदधात्प्रत्ययः प्रतिपदिकम्। शम अम् - स्वोऽसमाह... इत्यादि। शमम् - अस्मि पूर्वः। इति लक्षणाय त्रयः अङ्काः।	1+1+1	
6	मद्राणांसमृद्धिः = शुभद्रम् मक्षिणाणाम् अभावः = निर्मक्षिकम् हिमस्य अत्ययः = अतिहिमम् - इति लक्षणाय मककस्य मककः अङ्कः।	1+1+1	3	

Qn. No	Sub Qns	Answer Key/Value Points	Score	Total Score
7		शुभ शुभा सह वा समस्यते। भूतपूर्वः। इति लैखनाय - अङ्कः 1 पम।		3
8		'समासशास्त्रे प्रथमा निर्दिष्टं पञ्चमसंज्ञं स्यात्।' उपकृणाम्। इति लैखनाय अङ्कः 1 पम।		3
9.		ईशकृष्णौ - ईशश्च कृष्णश्च। पितरौ - माता-च पिता-च। हरिहरौ - हरिश्च हरश्च। इति लैखनाय प्रकृत्य प्रकृतौ द्विः।	1+1+1	3
10		प्रत्ययम्, अव्ययम्, दुर्यवनम्, अनिनियम - इति लैखनाय प्रकृत्य प्रकृतौ द्विः।	1+1+1+1	4
11		पूर्वपदार्थप्रधानः - अव्ययीभावसमासः। उत्तरपदार्थप्रधानः - तन्पुरुषसमासः। अन्वयपदार्थप्रधानः - बहुव्रीहिसमासः। उभयपदार्थप्रधानः - दूतद्वयसमासः। - इति लैखनी प्रकृत्य प्रकृतौ द्विः।	1+1+1+1	4
12		भूतेश्यो बलिः = भूतबलिः। अक्षयु शौण्डः = अक्षशौण्डः। हरिणा जातः = हरिजातः। स्तोकात् मुक्तः = स्तोकात्मकः। इति उपितरीत्या लैखनाय प्रकृत्य प्रकृतौ द्विः।	1+1+1+1	4
13		पितरौ, शिवकेशवौ, ईशकृष्णौ, हरिहरौ - इति लैखनाय चत्वारः अङ्काः।	1+1+1+1	4
14		अनेकं प्रथमान्तमन्यस्य पदस्यार्थं वर्तमानं वा समस्यते सः बहुव्रीहिः। उगदरन्तः। - इति लैखनाय चत्वारः अङ्काः।	2+2	4
15	(क)	आ, इ, ए, औ, अ, इ, ए, औ इत्येवं उपितरीत्या लैखनाय प्रकृत्य प्रकृतौ द्विः।	1+1+1+1+1	5

Qn. No	Sub Qns	Answer Key/Value Points	Score	Total Score
	(श्व)	द्वितीया - कृष्णश्रितः । तृतीया - धान्यार्थः । चतुर्थी - रूपदाशः । पञ्चमी - चौरभयम् । षष्ठी - राजपुराणः । इत्येवम् उचितरीत्या लेखनाय मर्कस्य मर्ककोट्टः । <u>स्वविभागः</u>		(5)
16	क ख ग घ ङ च छ ज झ	'अन्नंभट्टः' इति लेखनाय एकः अङ्कः । 'गौतमः' इति लेखनाय एकः अङ्कः । 'नीलकण्ठीर्णपादः' इति लेखनाय एकः अङ्कः । 'पादयं ग्राम' इति लेखनाय एकः अङ्कः । 'वाग्भट्टानन्दस्य' इति लेखनाय एकः अङ्कः । 'चक्रुः' इति लेखनाय एकः अङ्कः । 'निर्वृतिः' इति लेखनाय एकः अङ्कः । 'अनुमानम्' इति लेखनाय एकः अङ्कः । 'तेजसं' इति लेखनाय एकः अङ्कः ।	1 1 1 1 1 1 1 1 1	7(2)
17.		अधिकारीलक्षणलेखनाय अङ्कद्वयम् ।	2	
18.		तेजसः विषयाणां नामलेखनाय अङ्कद्वयम् ।	2	4(2)
19		उचितोत्तरलेखनाय अङ्कद्वयम् ।	2	
20		उचितोत्तरलेखनाय पूर्णाङ्कः ।	3	
21		आस्तिकदर्शानां नामलेखनाय पूर्णाङ्कः ।	3	12(3)
22		वेदाङ्गानां नामलेखनाय पूर्णाङ्कः ।	3	
23		क्रमावुसारं ऋषीणां नामलेखनाय पूर्णाङ्कः ।	3	
24.		उचितोत्तरलेखनाय पूर्णाङ्कः ।	3	

Qn. No	Sub Qns	Answer Key/Value Points	Score	Total Score
25		अचितोत्तरलेशनाथ पूर्णाङ्काः।	4	
26		अचितोत्तरलेशनाथ पूर्णाङ्काः।	4	12(8)
27		अचितोत्तरलेशनाथ पूर्णाङ्काः।	4	
28		अचितोत्तरलेशनाथ पूर्णाङ्काः।	4	
29.		अचितोत्तरलेशनाथ पूर्णाङ्काः।	4	
30	क	एकैकस्य प्रश्नस्य एकैकाङ्कः। आहत्य पञ्चाङ्काः।	5	5(5)
	ख	शुचनावुसारं अचितोत्तरलेशनाथ पूर्णाङ्काः।	5	